Regelbunden tillsyn i Vifolkaskolan 7–9 i Mjölby kommun

Delbeslut

Skolinspektionen

Skolinspektionen

Delbeslut
Regelbunden tillsyn i Vifolkaskolan 7–9
Mjölby kommun
Datum 2009-10-09
Dnr 43-2009:1652

Rektorn vid Vifolkaskolan 7–9
Skolvägen 3
590 18 MANTORP

Regelbunden tillsyn i Vifolkaskolan 7–9

Grundskola årskurserna 7–9

Inledning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mjölby kommun under hösten 2009. Vid tillsynen granskas samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Vifolkaskolan 7–9 den 2 september.

Varje skola får ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Vifolkaskolan 7–9, dels den information som samlats in under besöket. I Vifolkaskolan 7–9 intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Vifolkaskolan 7–9

Skolan/skolorna	Antal elever
Grundskola	307

Källa: Uppgifter från skolan 2009-09-23

Vifolkaskolan 7–9 utgör tillsamman med Klämmestorpsskolan, Normlösa skola, Veta skola, Västra Hargs skola och Vifolkaskolan F–6 skolområde Mantorp. Skolan ligger i tätorten Mantorp.

Verksamhet i Vifolkaskolan 7–9 är organiserad i tre arbetslag, ett för respektive årskurs. Lärarna är även organiserade i ämneslag, ett för varje ämne. Skolans elever är uppdelade på 12 klasser.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen I Vifolkaskolan 7–9

Det genomsnittliga meritvärdet för Vifolkaskolan 7–9 är de flesta år lägre än motsvarande resultat för riket. Andelen elever som når målen i alla ämnen och andelen elever som är behöriga till nationellt program är däremot högre än riket. Resultaten varierar något över tid och det finns tydliga skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Få elever når målen för betyget Mycket väl godkänt (MVG). Skolan behöver fortsätta att utveckla undervisningen så att alla elever ges möjlighet att nå målen för utbildningen. (Kunskapsresultat 1.1).

Utöver en förbättring av kunskapsresultaten behövs enligt Skolinspektionens bedömningar åtgärder inom nedanstående bedömningsområden:

- Genomförande av utbildningen (1.4.1, 1.4.2)
- Normer och värden i studiemiljö och samvaro (2.1.3)
- Rektors ansvar (3.3.1, 3.3.2)
- Kvalitetsarbete (3.4.1, 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Mjölby kommun meddelas.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9

	Vifolkaskolan					Samtliga skolor i kommunen[1]	Kommun-grupp[2]	Riket[3]
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	199,0	207,5	195,0	194,1	199,4	202,2	204,3	209,3
- Flickor	216,5	224,5	207,2	207,2	212,9	216,8	215,9	220,6
- Pojkar	178,5	181,6	184,1	184,0	177,8	185,1	192,7	198,5
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	80,0	78,1	81,8	73,8	84,6	79,6	75,8	77
- Flickor	91,7	79,5	86,0	83,0	90,5	84,3	79,0	80
- Pojkar	66,7	75,9	78,1	67,1	75,0	74,1	72,6	74
Andel (%) behöriga till nationellt program	92,2	93,2	91,7	89,7	94,1	89,8	88,6	89
- Flickor	95,8	97,7	91,2	90,6	96,4	92,8	90,1	90
- Pojkar	88,1	86,2	92,2	89,0	90,4	86,2	87,0	88

Källa: Skolverkets skolblad, 2009-06-15

[1] Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen
[2] Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen
[3] Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

Det genomsnittliga meritvärdet har för de flesta år under perioden 2004–2008 legat något lägre än riket. Dock har under samma period både andelen elever som når målen i alla ämnen och andelen elever som är behöriga till nationellt program legat högre än riket, med något enstaka undantag.

Pojkar har lägre meritvärde, lägre måluppfyllelse och lägre behörighet till nationellt program på gymnasiet än flickor. Skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat är större än för riket, de flesta år under perioden.

I jämförelse med riket når flera elever i Vifolkaskolan 7–9 målen för betyget Godkänt men färre når målen för betyget Mycket väl godkänt.

Skolans resultat för 2009 finns ännu inte publicerade i den nationella statistiken. Av den sammanställning skolan gjort framgår dock att det genomsnittliga meritvärde har ökat till 209. Även andelen elever som uppnått målen i alla ämnen (87 procent) och andelen elever som är behöriga till nationellt program på gymnasiet (94,8 procent) har ökat.

Det finns en tydlig medvetenhet i Vifolkaskolan 7–9 om skolans kunskapsresultat. Skolan har också ett underlag som kan ligga till grund för analyser, åtgärder och utvecklingsarbeten. Detta underlag bör dock kompletteras med analys av pojkar och flickors resultat.

Skolinspektionen bedömer att Vifolkaskolan 7–9 behöver fortsätta att utveckla undervisningen så att alla elever når maximala resultat dock minst Godkänt i alla ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, avsnitt 2 Mål och riktlinjer, framgår bl.a. följande. Mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Av intervjuer med lärarna och med rektor framkom att kunskaperna om syfte

och funktion med mål att sträva mot är varierande. En del lärare låter mål att sträva mot ligga till grund för inriktningen av sitt arbete så som läroplanen anger. Andra lärare inriktar sin undervisning mot mål att uppnå.

Skolinspektionen bedömer att lärare tydligare ska låta mål att sträva mot ligga till grund för planeringen av undervisningen.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 4 kap. 2 § skollagen framgår att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av Lpo 94, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, framgår att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärning och för sitt arbete i skolan, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Intervjuer, med såväl elever som lärare, visar att elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet är beroende av vilken lärare eleven har. Det finns lärare som, inom givna ramar, ger eleverna ett verkligt inflytande över arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Elever får också på olika sätt vara med och utvärdera undervisningen. Andra lärare ger inte eleverna dessa möjligheter.

Skolinspektionen bedömer att lärare och rektor behöver vidta åtgärder för att öka elevernas möjligheter till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Inspektörerna har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling för 2008/2009. Arbete pågår på skolan för att upprätta en plan för 2009/2010.

Skolans plan mot kränkande behandling (2008/2009) uppfyller till stora delar lagens krav. Planen beskriver hur ett allmänt förebyggande arbete ska bedrivas, men det anges inte vilka insatser som ska påbörjas under det kommande året. Detta trots att skolans trivselenkät visar på områden där insatser behövs. Planen saknar också en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från förra året har genomförts. Utöver detta vill Skolinspektionen peka på att skolan är skyldig att utan onödigt dröjsmål kontakta föräldrar till elever som utsätts eller elever som utsätter andra för kränkande behandling. Av planen framgår inte tydligt om och när föräldrar kontaktas.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas på ovanstående punkter.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Ej aktuellt vid tiden för tillsynen	Ej aktuellt vid tiden för tillsynen

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, avsnitt 2.8 Rektors ansvar, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. I samband med intervjuer framkom att den administrativa delen av ledarskapet fungerar mycket väl. Det saknas emellertid ett tydligt pedagogiskt ledarskap för skolan som helhet. I nuläget leds kvalitetsarbetet till största delen självständigt av ämnes- och arbetslagen. Detta visar sig bland annat i olika tolkningar av hur mål att sträva mot ska styra utbildningen samt elevernas förmåga till delaktighet och ansvarstagande över det egna lärandet. För att gynna hela skolans utveckling behöver rektorn, som pedagogisk ledare, ta en mer aktiv roll i förändringsarbetet, att analysera, problematisera och följa upp. Rektorn har även bristfälliga kunskaper om arbetet med planen mot kränkande behandling och följer inte heller upp detta arbete. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver stärka sitt pedagogiska ledarskap för att på ett mer verkningsfullt sätt kunna utveckla skolan.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 8 kap. 1 § grundskoleförordningen får beslut om att elev ska undervisas i särskild undervisningsgrupp överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Skolans rektor fattar beslut om placering i särskild undervisningsgrupp på delegation. De beslutsdokument som utfärdats saknar information om hur de kan överklagas. Detta behöver åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom skola iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Det finns ett flertal forum där lärare möts, diskuterar och planerar sin verksamhet, några av dessa berör samtlig personal på skolan andra olika årsarbetslag och ämnesgrupper. Skolan saknar emellertid ett analysarbete där resultaten ställs i relation till t.ex. organisation, arbetsätt och arbetsformer eller till graden av elevmedverkan i undervisningen. Utan analys och problematisering saknas viktiga redskap för utveckling och förändringar av undervisningen. Skolan saknar därmed ett sammanhållet system för kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ansvar för att prioriterade åtgärder genomförs och att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Detta för att främja skolans utveckling och nå en ökad måluppfyllelse.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Eleverna på Vifolkaskolan 7–9 har inte medverkat vid utarbetandet av kvalitetsredovisningen. Detta behöver åtgärdas.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg och utredare Yvonne Hoffmann.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Ingela Djurberg
Utredare

Kopia till
Mjölby kommun